
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2013:8

Tyska Christinae församling

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2013:36 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen ska ges i uppdrag att lägga fram förslag om en sådan ändring i kyrkoordningen att Tyska Christinae församling ska kunna ingå i ett pastorat. Utskottet konstaterar att det ännu inte är klart hur den framtida indelningen i Göteborg kommer att se ut. Mot bakgrund härav och då utskottet förutsätter att kyrkostyrelsen kommer att fortsätta följa frågan uppmärksam och vidta behövliga åtgärder föreslår utskottet att motionen avslås. Utskottet pekar också på att det, med hänsyn till utredningsdirektiven, ter sig naturligt att utredningen om Svenska kyrkans fastighetshantering och utjämningsystem även kommer att beakta de utmaningar som kyrkans nya organisationsstruktur medför för de icke-territoriella församlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:36.

Motionens förslag

Motion 2013:36 av Bo Hanson m.fl., Tyska Christinae församlings ställning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet lägga förslag om sådan ändring av kyrkoordningen, att Tyska Christinae församling kan ingå i ett pastorat, om församlingen inte längre tillhör samfällighet.

Bakgrund

Tyska Christinae församling bildades 1623 och är en av fem icke-territoriella församlingar i Svenska kyrkan. En person har enligt 35 kap. 3 § i kyrkoordningen rätt att tillhöra Tyska Christinae församling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan, är folkbokförd i en församling i Göteborgs, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Mölndals, Partille eller Öckerö kommuner, och dessutom är medborgare i Tyskland, är född i ett tyskspråkigt land, är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land, är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt ovan eller är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt ovan.

Bestämmelser om församlingen finns, utöver i kyrkoordningen, i Drottning Christinas stadgar och i ett avtal mellan Svenska kyrkan och Evangelischen Kirche in Deutschland (EKD). Församlingen är den enda av de icke-territoriella församlingarna som idag ingår i en samfällighet (Göteborgs kyrkliga samfällighet). Församlingen har betraktats som ingående i samfälligheten alltsedan samfällighetens tillkomst. Knytningen har emellertid varit svag och det är den 1882 bildade gemensamma nämnden mellan samfälligheten och församlingen som har ansetts

ge rätt för samfälligheten att fastställa budget och utdebitera medel för församlingens verksamhet.

Kyrkomötet beslöt 2012 om strukturförändringar inom Svenska kyrkan vilka träder i kraft den 1 januari 2014. Ändringarna berör den lokala nivåns organisation och innebär i här aktuellt avseende bl.a. att det på den lokala nivån ska finnas församlingar med kyrkofullmäktige som beslutande organ och kyrkoråd som verkställande organ. Alternativt kan församlingar tillsammans bilda ett pastorat som då har kyrkofullmäktige som beslutande och kyrkoråd som verkställande organ. Vidare innebär ändringarna att en församling som ingår i ett pastorat har som styrelse ett församlingsråd som utses av kyrkofullmäktige. Valbarheten till församlingsrådet gäller hela pastoratet. Ändringarna innebär också att det inte längre ska finnas några flerpastoratssamfälligheter. Enligt övergångsbestämmelserna blir pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter den 1 januari 2014 med automatik pastorat. Göteborgs kyrkliga samfällighet får dock finnas kvar fram till och med den 31 december 2017. Kyrkostyrelsen får utfärda bestämmelser gällande Göteborgs kyrkliga samfällighet och dess församlingar under övergångstiden. Några sådana bestämmelser har ännu inte utfärdats. Stiftsstyrelsen i Göteborgs stift har inte heller slutligt beslutat hur den vill att den lokala nivån i Göteborg ska organiseras i framtiden.

På grund av den särskilda regleringen av Tyska Christinae församling i Drottning Christinas stadgar och avtalet mellan Svenska kyrkan och EKD kan församlingen inte omedelbart ingå i ett pastorat enligt den lydelse av kyrkoordningen som gäller efter den 1 januari 2014. Om församlingen ska ingå i ett pastorat behöver specialreglering ske beträffande församlingsrådets uppgifter och hur det ska utses, församlingsinstruktionen samt formerna för tillsättning av präst i församlingen.

Kyrkostyrelsen uppmärksammade i sin skrivelse om strukturförändringar till 2012 års kyrkomöte (KsSkr 2012:5) särskilt Tyska Christinae församlings situation och konstaterade då att det faktum att församlingen ingår i Göteborgs kyrkliga samfällighet hade inneburit fördelar för församlingen i form av den gemensamma ekonomin, fastighetsskötseln, administrationen och begravningsverksamheten. Kyrkostyrelsen anförde att man avsåg att följa upp frågan eftersom den behövde en särskild lösning. Mellan kyrkostyrelsen och stiftsstyrelsen i Göteborgs stift förekommer därför kontakter i frågan på handläggarnivå.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:36.

Utskottet delar motionärernas bedömning att Tyska Christinae församling skulle riskera att hamna i en mycket svår ekonomisk situation om församlingen för sin budget endast skulle ha tillgång till de fåtaliga medlemmarnas kyrkoavgifter, det allmänna utjämnningssystemets bidrag samt vad Deutsche Stiftung och andra enskilda ger som stöd. Det står därför klart att någon form av särlösning behöver komma till stånd. Stiftsstyrelsen har emellertid ännu inte fattat något giltigt beslut angående den framtida indelningen i Göteborg. Att initiera ett utredningsarbete och lägga fram förslag i enlighet med motionen innan fullständig klarhet råder i denna fråga synes utskottet mindre lämpligt.

Som framgått av bakgrundsbeskrivningen har kyrkostyrelsen i sin skrivelse om strukturförändringar till 2012 års kyrkomöte (KsSkr 2012:5) särskilt uppmärksammat Tyska Christinae församlings situation och anförde att man har för avsikt att följa upp frågan eftersom den kan komma att behöva en särskild lösning.

Kontakter mellan kyrkostyrelsen och stiftsstyrelsen i Göteborgs stift förekommer också på handläggarnivå i frågan.

O 2013:8

Utskottet förutsätter att kyrkostyrelsen uppmärksammat följer frågan och vidtar behövliga åtgärder i god tid före det att övergångsbestämmelserna rörande Göteborgs kyrkliga samfällighet upphör att gälla eller stiftsstyrelsen i Göteborgs stift dessförinnan beslutar om en ändring i indelningen av Göteborgs kyrkliga samfällighet.

Mot bakgrund av vad som anförts föreslår utskottet att motion 2013:36 avslås.

Utskottet vill avslutningsvis också peka på att kyrkostyrelsen i december 2012 fastställde direktiv till en utredning om Svenska kyrkans fastighetshantering och utjämningsystem. Utredningen ska lägga fram sina förslag till kyrkostyrelsen senast den 15 april 2015. Enligt direktiven ska utredningen bland annat utvärdera och föreslå alternativa former för ansvarsfördelning med avseende på förvaltning och finansiering av kyrkobyggnader. Vidare ska man, vad gäller utjämnings-systemet, bland annat utvärdera utjämningsystemets måluppfyllelse och utformning och föreslå förändringar av utjämnings i Svenska kyrkan samt belysa konsekvenser för församlingar i både storstad och landsbygd och deras möjligheter att fullgöra den grundläggande uppgiften. Mot bakgrund av hur direktiven är utformade ter det sig enligt utskottet naturligt att denna utredning även kommer att beakta de utmaningar som kyrkans nya organisationsstruktur medför för de icke-territoriella församlingarna.

Uppsala den 26 september 2013

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Fredrik Nilsson Björner, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Marta Axner, Anton Härder, Anna Brandoné, Kristina Lejdström, Olle Reichenberg, Ann-Britt Åsebol, Anders Björkman, Conny Tyrberg, Camilla Widepalm Heurén, Per Lindberg, Sofia Särdaqist, Peder Fohlin, Christer Kax Sundberg och Carin Åblad Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Aina Andersson, Micael Åsman, Sten-Arne Burman, Ingela Arheden, Bengt Kjellgren, Rolf Persson, Gudrun Carlsson, Sven-Erik Björklund, Per Ingvarsson, Marika Markovits, Ulla Littgren och Celina Falk.

Biskoparna Eva Brunne och Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.